

Na temelju EU Direktive 2004/23/EC članak 18, EU Direktive 2006/86/3, Annex 1B Personnel i Statuta Hrvatskog društva kliničkih embriologa, Skupština Hrvatskog društva kliničkih embriologa na svojoj sjednici održanoj 19.12.2023. donosi izmjene

Pravilnika o edukaciji i licenciranju kliničkih embriologa

Klinička embriologija objedinjuje znanja i vještine iz područja biologije i medicine te ih primjenjuje na području liječenja i istraživanja neplodnosti. Kao novonastala klinička i znanstvena disciplina fokusira se na ženske i muške spolne stanice, tkiva i zametke. Obrazovanje i kompetencije stručnjaka koji se bave primijenjenom kliničkom embriologijom moraju biti na zavidnoj razini jer je područje djelatnosti kliničkih embriologa liječenje, dijagnostika i istraživanja na polju embriologije, andrologije, genetike, kriobiologije i ginekološke endokrinologije

(ESHRE Working Group on Embryologist Training Analysis; Scarica C, Woodward BJ, De Santis L, Kovačić B. Training and competency assessment of Clinical Embryologists and licensing of the profession in European countries. Hum Reprod Open. 2023 Feb 11;2023(1):hoad001).

Članak 1.

POVJERENSTVO ZA TRAJNU EDUKACIJU KLINIČKIH EMBRIOLOGA

Povjerenstvo čini pet članova. Svaki član mora imati najmanje deset godina iskustva u kliničkoj embriologiji. Mandat povjerenstva traje četiri godine. Povjerenstvo propisuje plan i program edukacije iz kliničke embriologije, licencira i relicencira članove i propisuje zahtjeve za licenciranje.

Članak 2.

MINIMALNE KVALIFIKACIJE ZA ULAZAK U SUSTAV EDUKACIJE

Minimalni stupanj obrazovanja za ulazak u sustav edukacije iz kliničke embriologije i stjecanje licence kliničkog embriologa je **MAGISTAR BIOLOGIJE**.

Članak 3.

STAŽIRANJE

Preporuka je da edukaciji iz kliničke embriologije prethodi stažiranje od minimalno mjesec dana u jednom od certificiranih kliničkih laboratorija za humanu reprodukciju. Za vrijeme stažiranja kandidat prolazi osnove kliničke embriologije, a njegov boravak nadzire voditelj laboratorija koji na kraju daje mišljenje Povjerenstvu za trajnu edukaciju kliničkih embriologa o motivaciji i sposobnostima kandidata.

Članak 4.

MENTORSTVO

Tijekom edukacije kandidat mora imati mentora. Mentor može biti klinički embriolog licenciran od strane HDKE s najmanje pet godina iskustva u kliničkoj embriologiji od trenutka dobivanja licence.

Članak 5.

DUŽNOSTI MENTORA

Dužnost mentora je provesti kandidata kroz edukaciju iz kliničke embriologije i nadzirati njegov rad prema propisanom programu edukacije koji određuje Povjerenstvo za trajnu edukaciju kliničkih embriologa (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Članak 6.

EDUKACIJA IZ KLINIČKE EMBRIOLOGIJE

Edukacija iz kliničke embriologije traje 2 godine. Na kraju edukacije kandidatu se mora omogućiti boravak u drugim licenciranim IVF laboratorijima u ukupnom trajanju od najviše mjesec dana.

Edukacija se odvija prema planu i programu koji propisuje Povjerenstvo.

Članak 7.

KATALOG VRSTE I MINIMALNOG BROJA ZAHVATA

Tijekom dvogodišnje edukacije kandidat mora samostalno pod nadzorom mentora odraditi broj postupaka naveden u Katalogu vrste i minimalnog broja zahvata (Tablica 1).

Katalog vrste i minimalnog broja zahvata (može biti i u elektronskoj verziji) u kojem se navodi točan broj samostalno odrađenih zahvata, potpisuje klinički embriolog-mentor koji je vodio edukaciju kandidata te se navedeni dokument prilaže molbi za polaganje ispita.

Tablica 1. Broj postupaka koje mora samostalno odraditi klinički embriolog tijekom dvogodišnje edukacije

Postupci	Broj postupaka
Izolacija oocita	100
Analiza sjemena	100
Priprema sjemena – gradijent – isplivavanje	70 30
IVF inseminacija	100
ICSI	100
Evaluacija zigota	150
Evaluacija zametaka	150
Evaluacija blastocisti	150
Transfer zametaka	100
Zamrzavanje sjemena	10
Zamrzavanje oocita	5
Zamrzavanje zametaka (D2-D3)	15
Zamrzavanje blastocisti	30
Odmrzavanje sjemena	5
Odmrzavanje oocita	5
Odmrzavanje zametaka (D2-D3)	15
Odmrzavanje blastocisti	30
TESA/TESE	10

Kandidat tijekom trajanja edukacije mora biti upućen u sljedeće:

- Teorijski dio humane embriologije, reproduktivne endokrinologije, andrologije, kriobiologije i humane genetike
- Upravljanje laboratorijem koje uključuje dokumentacije i statistiku te upravljanje kontrolom kvalitete

Članak 8.

USMENI ISPIT

Nakon završene edukacije kandidat Povjerenstvu za trajnu edukaciju kliničkih embriologa šalje:

- 1) Molbu za polaganje ispita
- 2) Ispunjeni Katalog vrste i minimalnog broja zahvata potpisan od strane mentora
- 3) Životopis

Povjerenstvo pregledava dokumente i odlučuje da li su ispunjeni svi uvjeti za polaganje ispita.

Kandidat polaže usmeni ispit pred komisijom koju čine tri klinička embriologa-mentora s minimalnim desetogodišnjim stažem. Članovi komisije izabiru se slučajnim odabirom.

Članak 9.

TRAJNA EDUKACIJA I RELICENCIRANJE KLINIČKIH EMBRIOLOGA

Licenca kliničkog embriologa izdaje se na razdoblje od 5 godina. Ako klinički embriolog želi zadržati licencu mora tijekom petogodišnjeg razdoblja obaviti određeni broj postupaka u Laboratoriju (Tablica 2.) i sakupiti svojim stručnim aktivnostima minimalno 20 bodova (Tablica 3.).

Ukoliko želi obnoviti licencu HDKE, klinički embriolog mora prije isteka roka od 5 godina poslati Povjerenstvu za trajnu edukaciju kliničkih embriologa:

- 1) molbu za relicenciranje
- 2) dokaze o svojoj stručnoj i znanstvenoj aktivnosti (popunjene Tablice 2. i 3.)
- 3) popratni dokument koji pojašnjava bodovanje u Tablici 3.

U slučaju porodiljnog dopusta ili bolovanja zamrzava se aktivno radno vrijeme te se u tom slučaju odgađa period relicenciranja na aktivno odrađenih pet godina.

Tablica 2. Minimalni broj zahvata

Postupak	u jednoj godini	u pet godina
Spermiogram	20	100
AIH (obrada sjemena)	15	75
IVF (aspiracija, obrada sjemena, stanična kultura s evaluacijom zametaka, ET)	30	150
ICSI (aspiracija, obrada sjemena, stanična kultura s evaluacijom zametaka, ET)	40	200
Kriopohrana zametaka	20	100
Odmrzavanje zametaka	20	100
Kriopohrana/odmrzavanje sjemena	5	25

Tablica 3. Stručna i znanstvena aktivnost

Aktivnost	Broj bodova stečen tijekom 5 godina
SUDJELOVANJE NA SASTANCIMA DRUŠTVA (minimalno jedan godišnje)	1 bod po sastanku
SUDJELOVANJE U RADU DRUŠTVA (Vršenje funkcije u Društvu; Sudjelovanje u ispitima/licenciranju; Sudjelovanje u organizaciji kongresa i sl.)	2 boda po zaduženju
MAGISTERIJ (ZNANSTVENI) (stečen u navedenom razdoblju)	7 bodova (jednokratno)
DOKTORAT (stečen u navedenom razdoblju)	10 bodova (jednokratno)
ZNANSTVENO-NASTAVNA ZVANJA (stečen u navedenom razdoblju)	8 bodova po zvanju
PUBLIKACIJA U ZNANSTVENOM ČASOPISU (CC, SCI, WoScc, Scopus)	7 bodova po publikaciji
PRISUSTVO NA ZNANSTVENOM/STRUČNOM SKUPU	1 bod po skupu
AKTIVNO SUDJELOVANJE NA ZNANSTVENOM/STRUČNOM SKUPU: <ul style="list-style-type: none"> - PREDAVANJE - POSTER PREZENTACIJA - ONLINE PREDAVANJE	7 bodova po predavanju 5 bodova po prezentaciji 2 boda po predavanju
POGLAVLJE U KNJIZI ILI UDŽBENIKU	7 bodova
HOSPICIJA U NEDOMICILNOM LABORATORIJU	2 boda
VODITELJ LABORATORIJA	1 bod (za svaku godinu)
ODGOVORNA OSOBA ZA SUSTAV KVALITETE	1 bod (za svaku godinu)

Članak 10.

PACER (Personal – osoblje; Administration – administracija; Clinical – klinički dio; Education – edukacija; Research – istraživanje)
SUSTAV PREMA ALPHA KONSENZUSU KOJEG JE HDKE POTPISNIK

*PACER sustav prema ulogama i odgovornostima unutar laboratorija za kliničku embriologiju
 (The Alpha Consensus Meeting on the professional status of the clinical embryologist: proceedings of an expert meeting. Reprod
 BioMedicine Online 2015; 30(5): 451-461.)*

	Laboratorijski tehničar	Licencirani klinički embriolog	Licencirani klinički embriolog mentor
OSOBLJE	<ul style="list-style-type: none"> – etičnost, – kritičko razmišljanje, – komunikacija s timom, – upravljanje vremenom, – timski rad, – aktivno sudjelovanje u QM sustavu, – odgovornost prema timu i pacijentu 	<ul style="list-style-type: none"> – etičnost, – kritičko razmišljanje, – komunikacija s timom, – upravljanje vremenom, – timski rad, – aktivno sudjelovanje u QM sustavu, – odgovornost prema timu i pacijentu – sposobnost učinkovite komunikacije – sposobnost predaje znanja i vještina 	<ul style="list-style-type: none"> – etičnost, – kritičko razmišljanje, – komunikacija s timom, – upravljanje vremenom, – timski rad, – aktivno sudjelovanje u QM sustavu, – odgovornost prema timu i pacijentu, – sposobnost efektivne komunikacije, – sposobnost predaje znanja i vještina – sposobnost organizacije, vodstva i motiviranja tima, – razvoj i održavanje odnosa s drugim profesijama unutar područja, – osiguranje efektivnog programa zdravlja i sigurnosti
ADMINISTRACIJA	<ul style="list-style-type: none"> – čuvanje zapisa – poznavanje SOP, – kontrola budžeta 	<ul style="list-style-type: none"> – čuvanje zapisa – poznavanje SOP, – kontrola budžeta, – djelovanje unutar kriobanke, – koordinacija transporta gameta i embrija između centara za IVF 	<ul style="list-style-type: none"> – čuvanje zapisa – poznavanje SOP, – kontrola budžeta, – djelovanje unutar kriobanke, – koordinacija transporta gameta i embrija između centara za IVF, – odgovornost za sve aspekte upravljanja laboratorijem, – održavanje sukladnost s legislativom,

			<ul style="list-style-type: none"> – autorizacija svih radnji, – razvoj budžeta, – osiguranje svih opisa poslova, – osiguranje servisa sve kritične opreme, – autorizacija i implementacija promjena SOPova, – delegiranje zaduženja
KLINIČKI ZADACI	<ul style="list-style-type: none"> – podrška u organizaciji dnevnog ritma rada, – QC okoline, – analiza sjemena, – priprema sjemena, – dijagnostika spermija, – priprema za zahvate 	<ul style="list-style-type: none"> – podrška u organizaciji dnevnog ritma rada, – QC okoline, – analiza sjemena, – preparacija sjemena, – dijagnostika spermija, – priprema za zahvate, – pisanje SOPova, – osiguranje kvalitete opreme, – rad s gametama i embrijima, – generiranje kliničkih ključnih indikatora kvalitete rada, – usvajanje kliničkih odluka, – razgovor s pacijentima, – sakupljanje i davanje pristanaka pacijentima, – biti zamjenik pročelnika, – participiranje u radi stručnog konzilija, – revidiranje indikatora kvalitete rada, – validiranje procesa, – trening laboratorijskih tehničara i mlađih kolega, 	<ul style="list-style-type: none"> – podrška u organi – analiza sjemzaciji dnevnog ritma rada, – QC okoline, ena, – preparacija sjemena, – dijagnostika spermija, – priprema za zahvate, – pisanje SOPova, – osiguranje kvalitete opreme, – rad s gametama i embrijima, – generiranje kliničkih ključnih indikatora kvalitete rada, – usvajanje kliničkih odluka, – razgovor s pacijentima, – sakupljanje i davanje pristanaka pacijentima, – biti zamjenik pročelnika, – participiranje u radi stručnog konzilija, – revidiranje indikatora kvalitete rada, – validiranje procesa, – trening laboratorijskih tehničara i mlađih kolega, – predstavljanje novih tehnologija i metoda, – osiguranje funkcioniranja SOPova, – osiguranje rada sve kritične opreme, – organizacija izvedbe plana rada, – supervizija hijerarhijski nižih kolega, – osiguranje laboratorija u smislu sigurnosti, prostora i čistoće s adekvatnom opremom, – osiguranje da su SOPovi revidirani i validni u skladu s recentnim dosezima struke,

		<ul style="list-style-type: none"> – predstavljanje novih tehnologija i metoda, – osiguranje funkcioniranja SOPova, – osiguranje rada sve kritične opreme 	<ul style="list-style-type: none"> – razvoj novih indikatora kvalitete i revizija starih, – osiguranje dovoljnog broja osoba u timu da bi se zadani plan i program mogao ostvariti, – organizacija stručnih kolegija, – autorizacija svake nove opreme i metode, – osiguranje efektivnog sustava kvalitete
EDUKACIJA	<ul style="list-style-type: none"> – educiran u koraku sa strukom, – pohađati treninge i radionice, – jačati kompetencije 	<ul style="list-style-type: none"> – educiran u koraku sa strukom, – pohađati treninge i radionice, – jačati kompetencije, – pratiti zadnje vodiče i preporuke stručnih društava, – participirati u kontinuiranom profesionalnom razvoju, – participirati u programima treniranja mlađih kolega 	<ul style="list-style-type: none"> – educiran u koraku sa strukom, – pohađati treninge i radionice, – jačati kompetencije, – pratiti zadnje vodiče i preporuke stručnih društava, – participirati u kontinuiranom profesionalnom razvoju, – participirati u programima treniranja mlađih kolega, – supervizija i provedba specijalizacije kliničkih embriologa, – osigurati plan i program specijalizacije, – osigurati da svi unutar tima imaju šansu se educirati, – organizirati radionice i tečajeve
ISTRAŽIVANJE	<ul style="list-style-type: none"> – podrška istraživačkih aktivnosti, – sudjelovanje u istraživanjima 	<ul style="list-style-type: none"> – podrška istraživačkih aktivnosti, – sudjelovanje u istraživanjima, – predlaganje istraživanja, – implementiranje istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> – podrška istraživačkih aktivnosti, – sudjelovanje u istraživanjima, – predlaganje istraživanja, – implementiranje istraživanja, – iniciranje i dizajniranje kliničkih studija, – implementacija studija, – apliciranje na natječaje, fondacije i potpore, – kolaboracija sa drugim institucijama

LICENCA

Nakon uspješno položenog usmenog ispita pred Komisijom kandidat dobiva službenu Licencu Hrvatskog društva kliničkih embriologa koju obnavlja svakih pet godina prema Članku 8. ovog Pravilnika.

Članak 11.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na internet stranici Društva – www.hdke.hr.

Mr.sc. Dejan Ljiljak, predsjednik HDKE